

- projekt -

Uchwała Nr ...../...../2023
Rady Powiatu w Nidzicy
z dnia ..... października 2023r.

w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim
na lata 2023-2025”.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022r. poz. 1526 ze zm.), oraz art. 80 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023r. poz. 1426 ze zm.), uchwala się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nidzickiego na lata 2023-2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nidzicy.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Andrzej Bródziński

Opracowała:

Anna Kalinowska

RADCA PRAWNY
Malwina Wajda-Baldyga
OL-2089

Uzasadnienie
do Uchwały Nr ...../...../2023
Rady Powiatu w Nidzicy
z dnia .....października 2023r.

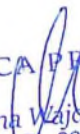
Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą Nr XXXI/202/2021 Rady Powiatu z dnia 22 października 2021r. przyjęty został do realizacji „Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nidzickiego na lata 2021 – 2023”, którego okres obowiązywania upłynął, wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3 – letni okres programowania.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Opracowała:

Anna Kalinowska

RADCA PRAWNY
Malwina Wajda-Baldyga
OL-2089

Załącznik do Uchwały Nr .../.../2023

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia   października 2023r.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE NIDZICKIM NA LATA 2023 – 2025

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy

Nidzica 2023

Spis treści

I. Wstęp.

II. Diagnoza środowiska lokalnego.

III. Analiza rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nidzickiego.

1. Rodzinna piecza zastępcza.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

3. Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępcze.

IV. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023 – 2025.

V. Cele i kierunki działania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2023– 2025.

VI. Źródła finansowania programu.

VII. Odbiorcy programu.

VIII. Realizatorzy programu.

IX. Monitoring i ewaluacja programu.

X. Zakończenie programu.

I. WSTĘP

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i w wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.”

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) Pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) Przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje kierunki działań mające na celu zorganizowanie na terenie powiatu prawidłowo funkcjonującego i efektywnego systemu pieczy zastępczej. Zadania tego systemu skoncentrowane są przede wszystkim na zapewnieniu dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, tworzeniu warunków do powstania i prawidłowego funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej oraz prowadzeniu placówek opiekuńczo-wychowawczych. Główną rolą jest wsparcie rodziny biologicznej dziecka w takim stopniu, aby dziecko w możliwie krótkim terminie mogło powrócić pod opiekę swoich rodziców.

W/w dokument wyraźnie podzielił kompetencje w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną pomiędzy samorząd gminny i powiatowy, przypisując pracę z rodziną – zadaniom własnym gmin, natomiast organizację pieczy zastępczej – zadaniom własnym powiatu.

Jak wynika z obowiązującego stanu prawnego, system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Polityka rodzinna zajmuje szczególnie ważne miejsce w systemie pomocy społecznej. Obejmuje ona całokształt działań podejmowanych przez państwo, samorządy terytorialne, organizacje pozarządowe i inne podmioty w celu stworzenia odpowiednich warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin i spełniania przez nie funkcji istotnych zarówno dla ich członków, jak i dla całego społeczeństwa. Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Ustawodawca kładzie nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, zakładając przede wszystkim wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub powrotu.

W powiecie nidzickim Zarządzeniem Starosty Nidzickiego Nr Z/31/2011 z dnia 1 grudnia 2011r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Niniejszy „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Nidzickim na lata 2023-2025” stanowi realizację dyspozycji ustawowej, zawartej w art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Ponieważ rozwój pieczy zastępczej i osiąganie odpowiednich standardów jej organizacji to procesy wieloletnie, założenia niniejszego programu w znacznej części stanowią

kontynuację kierunków rozwoju określonych w poprzednim programie, a założenia programu wynikają także ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nidzickim do 2025r.” przyjętej Uchwałą Nr XVIII/111/2016 Rady Powiatu w Nidzicy z dnia 29 kwietnia 2016r.

Program zakłada dalsze rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą. Jednakże to rodzina jest najlepszym środowiskiem rozwoju i wychowania dla dziecka. Dlatego trzeba przede wszystkim wspierać rodzinę, aby prawidłowo wypełniała swoje funkcje.

Program realizowany będzie m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencję o Prawach dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 roku,
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym,
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nidzickim na lata 2016-2025.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Rodzina jest najlepszym środowiskiem rozwoju i wychowania dla dziecka. Dlatego należy przede wszystkim wspierać rodzinę, aby prawidłowo wypełniała swoje funkcje. Rodzina stanowi wspólnotę mającą pierwszorzędne znaczenie dla bytu i funkcjonowania społeczeństwa, jako naturalny i niezastąpiony element struktury społecznej.

Konieczność udzielenia pomocy, wsparcia zewnętrznego lub interwencji zachodzi szczególnie w sytuacji, kiedy rodzina przeżywa kryzys i nie jest w stanie poradzić sobie z problemami, kiedy rodzice nie mogą, nie potrafią, bądź nie chcą wywiązać się ze swoich rodzicielskich obowiązków. W sytuacji braku właściwego funkcjonowania tej podstawowej komórki społecznej, a szczególnie w sytuacji pojawiającego się kryzysu, to właśnie państwo, w myśl zasady pomocniczości winno skierować do rodziny instrumenty pomocniczo – wspierające. Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Wsparcie rodzina winna otrzymywać od instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających w lokalnym środowisku. Pomoc rodzinie powinna wyprzedzać pomoc samemu dziecku i tak być skoordynowana, aby kompleksowo zabezpieczać jej potrzeby.

Jeśli jednak proces dysfunkcji rodziny jest zaawansowany, szczególnie zaś w przypadku zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych ze strony rodziców, dochodzi do ingerencji sądu we władzę rodzicielską, a w ostateczności umieszczenia dziecka poza domem rodzinnym. Tego rodzaju opieka może obejmować, między innymi, umieszczeni w rodzinie zastępczej, adopcję lub – gdy jest to niezbędne – umieszczenie w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dziećmi. W systemie pieczy zastępczej wyróżnia się pieczę zastępczą i instytucjonalną.

Wśród instytucji sprawujących pieczę nad dzieckiem szczególne miejsce powinny zajmować rodzinne formy. Mając to na uwadze zakłada się, że podstawowymi formami pieczy zastępczej będą rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka.

Intencją i założeniem opieki zastępczej jest jej terminowość, która winna trwać czasowo, do momentu ziszczenia się warunków na powrót dziecka do rodziny biologicznej. W systemie prorodzinnej profilaktyki i opieki nad dzieckiem należy uznać, docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast wyręczać rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

W sprawnym lokalnym systemie prorodzinnym większość dzieci nie powinna „wychodzić” na dłużej z kręgu rodziny. Dlatego należy podjąć pracę z rodzinami biologicznymi, aby ich dzieci pozostające w opiece zastępczej, jak najszybciej mogły powrócić do środowiska rodzinnego. Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych należy udzielić pomocy w formie:

- poradnictwa rodzinnego,
- terapii rodzinnej,
- pracy socjalnej.

W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, należy podjąć działania inicjujące przeprowadzenie procedury adopcyjnej. Z uwagi na różne uwarunkowania, a w szczególności brak możliwości przejęcia stałej opieki nad dzieckiem przez rodziców biologicznych, znaczna grupa małoletnich pozostaje pod opieką zastępczą aż do momentu usamodzielnienia.

Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji na poziomie gminnym i powiatowym zwiększy efektywność podejmowanych działań. Dlatego też konieczna wydaje się analiza środowiska z terenu powiatu nidzickiego działającego w obszarze pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej oraz nawiązanie współpracy z podmiotami, mającymi wpływ na reintegrację.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina determinuje właściwy rozwój dziecka. Jednakże współczesne rodziny częstokroć doświadczają licznych trudnych sytuacji, zagrażających wypełnianiu przypisanych im zadań. W dzisiejszym społeczeństwie dzieci osierocone w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, patologicznych, w których występują konflikty rodzinne, nadużywanie alkoholu, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych ze strony rodziców. Wymienione czynniki powodują trudność w realizacji przez rodzinę podstawowych jej funkcji. Natomiast u dzieci zauważalne stają się poczucie osamotnienia i izolacji w związku z niezaspokojeniem w należyty sposób ich podstawowych potrzeb przez rodziców. Dom rodzinny, w którym dziecko pozostawione jest samo sobie przestaje być dla niego źródłem miłości, troski, opieki i wychowania, wtedy też w wielu przypadkach pojawia się konieczność poszukiwania różnych form wsparcia dziecka i rodziny,

w tym również opieki zastępczej. Wówczas rozwiązaniem może być umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej, oczywiście po wyczerpaniu wszystkich innych możliwych form pomocy.

Obowiązek współfinansowania przez gminę pobytu w pieczy zastępczej dotyczy każdego dziecka umieszczonego w tej pieczy po 1 stycznia 2012r. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gradacja wysokości współfinansowania – w pierwszym roku – 10%, w drugim – 30%, w trzecim i w pozostałych 50%, powinna sprzyjać podejmowaniu przez gminę działań na rzecz dziecka do rodziny biologicznej.

Dane z czterech ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu nidzickiego wskazują, że spada liczba rodzin dysfunkcyjnych. Zestawienie danych z ośrodków pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela:

Tabela Rodziny dysfunkcyjne na terenie powiatu nidzickiego

Rok	Liczba rodzin dysfunkcyjnych, objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu nidzickiego				Ogółem
	MOPS Nidzica	GOPS Kozłowo	GOPS Janowiec Kościelny	GOPS Janowo	
2020	876	266	151	187	1480
2021	752	182	128	135	1197
2022	748	180	121	129	1178

Podkreślić należy, iż w rodzinach dysfunkcyjnych, korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej dzieci w nich przebywające zagrożone są w pewnym stopniu umieszczeniem w pieczy zastępczej. Dane dotyczące liczby dzieci w tych rodzinach przedstawia kolejna tabela:

Tabela Dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych na terenie powiatu nidzickiego

Rok	Liczba dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych, objętych pomocą społeczną z terenu powiatu nidzickiego				Ogółem
	MOPS Nidzica	GOPS Kozłowo	GOPS Janowiec Kościelny	GOPS Janowo	

2020	227	125	89	104	545
2021	252	78	68	71	469
2022	292	94	71	106	563

Z powyższych tabel wynika, że mimo tendencji spadkowej odnośnie liczby rodzin objętych pomocą społeczną wzrasta liczba dzieci w nich przebywających.. Wnioskować można, że ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu nidzickiego szczególnym wsparciem obejmują rodziny z dziećmi.

Diagnostując środowiska rodzinne zagrożone dysfunkcją w różnych sferach życia, nie można zapominać o osobach korzystających z pomocy oferowanej przez ośrodki pomocy społecznej. Trzeba mieć jednak świadomość, iż dane statyczne nie są w stanie przedstawić rzeczywistych problemów osób, które często żyją na krawędzi ubóstwa lub też nie korzystają ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej z uwagi na dochód nieznacznie przekraczający kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy.

Powody, dla których przyznano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu nidzickiego w latach 2020, 2021, 2022, przedstawia poniższa tabela:

Tabela Powody przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu nidzickiego

Powody przyznania pomocy w poszczególnych gminach powiatu nidzickiego	2020	2021	2022
1. Ubóstwo	Liczba rodzin		
- Nidzica	96	94	108
- Kozłowo	183	136	126
- Janowiec Kościelny	11	9	11
- Janowo	46	28	31
Razem:	326	267	276
2. Sieroctwo	Liczba rodzin		
- Nidzica	0	0	0
- Kozłowo	0	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	0	0	0
Razem:	0	0	0
3. Potrzeba ochrony macierzyństwa	Liczba rodzin		
- Nidzica	71	64	49

- Kozłowo	14	14	8
- Janowiec Kościelny	23	15	23
- Janowo	5	14	10
Razem:	113	107	90
4. Bezrobocie	Liczba rodzin		
- Nidzica	145	126	119
- Kozłowo	98	89	67
- Janowiec Kościelny	19	17	20
- Janowo	16	17	19
Razem:	278	249	225
5. Niepełnosprawność	Liczba rodzin		
- Nidzica	248	182	168
- Kozłowo	102	88	79
- Janowiec Kościelny	24	21	22
- Janowo	41	28	36
Razem:	415	319	305
6. Długotrwała lub ciężka choroba	Liczba rodzin		
- Nidzica	509	432	428
- Kozłowo	124	102	93
- Janowiec Kościelny	49	39	42
- Janowo	49	27	18
Razem:	731	600	581
7. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Liczba rodzin		
- Nidzica	117	97	87
- Kozłowo	14	14	14
- Janowiec Kościelny	6	7	6
- Janowo	13	5	8
Razem:	150	123	115
8. Przemoc w rodzinie	Liczba rodzin		
- Nidzica	4	3	4
- Kozłowo	11	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	1	1	0
Razem:	16	4	4
9. Alkoholizm	Liczba rodzin		
- Nidzica	36	37	31
- Kozłowo	0	0	4

- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	13	6	4
Razem:	49	43	39
10. Narkomania	Liczba rodzin		
- Nidzica	6	4	5
- Kozłowo	0	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	0	0	0
Razem:	6	4	5
11. Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	Liczba rodzin		
- Nidzica	9	11	12
- Kozłowo	0	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	0	2	1
Razem:	9	13	13
12. Zdarzenie losowe	Liczba rodzin		
- Nidzica	4	0	2
- Kozłowo	0	0	2
- Janowiec Kościelny	0	11	0
- Janowo	0	1	0
Razem:	4	12	4
13. Sytuacja kryzysowa	Liczba rodzin		
- Nidzica	4	3	0
- Kozłowo	0	1	0
- Janowiec Kościelny	2	1	2
- Janowo	2	3	0
Razem:	8	8	2
14. Bezdomność	Liczba rodzin		
- Nidzica	17	20	17
- Kozłowo	0	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	1	3	2
Razem:	18	23	19
15. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	Liczba rodzin		
- Nidzica	0	0	0
- Kozłowo	0	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	0	0	0

Razem:	0	0	0
16. Klęska żywiołowa lub ekologiczne	Liczba rodzin		
- Nidzica	0	0	0
- Kozłowo	0	0	0
- Janowiec Kościelny	0	0	0
- Janowo	0	0	0
Razem:	0	0	0

Z powyższej tabeli wynika, że ubóstwo oraz niepełnosprawność i długotrwała choroba to główne przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu nidzickiego.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy wynika, że ubóstwo należy uznać za przyczynę współtowarzyszącą większości problemów rodziny, powodujących jej opuszczenie przez dziecko. Zjawiskiem najczęściej występującym jako przyczyna umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej są uzależnienia, głównie od alkoholu oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Uzależnienie wywołuje szkody obejmujące swym zasięgiem wszystkich członków rodziny. Powoduje pogorszenie sytuacji materialnej i mieszkaniowej rodziny oraz konflikty między małżonkami. Prowadzi do nieporadności życiowej i wadliwych postaw wobec dzieci, braku zainteresowania ich sprawami, rozwojem i potrzebami.

Obok w/w zjawiska pojawia się przemoc oraz zaniedbywanie dziecka, polegające na niezaspokajaniu podstawowych jego potrzeb, zarówno materialnych jak i emocjonalnych, niezbędnych do prawidłowego rozwoju.

Niepokój budzą również dane dotyczące rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Świadczyć to może, że dzieci przebywające w tych rodzinach narażone są na ewentualną możliwość umieszczenia w pieczy ze względu na konieczność zapewnienia im bezpieczeństwa.

III. ANALIZA RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO NA TERENIE POWIATU NIDZICKIEGO

Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju w swojej rodzinie. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku, gdy rodzice biologiczni nie mogą zapewnić dziecku odpowiedniej opieki i wychowania. Najlepszym rozwiązaniem jest wówczas umieszczenie dziecka w rodzinnej, a przy braku możliwości w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje najczęściej na podstawie orzeczenia sądu. Zgodnie z art. 35 ust. 2 w/w ustawy, w przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta niezwłocznie zawiadamia sąd. Ponadto, zgodnie z art. 58 w/w ustawy rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzina przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, a także na wniosek rodziców

dziecka lub innej osoby w przypadku o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, czyli w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W Polsce piecza zastępcza sprawowania jest dwóch podstawowych formach:

- rodzinnej pieczy zastępczej,
- instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem stosowaną w sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodziny spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe (w tym rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) a także rodzinne domy dziecka.

Rodzice zastępczy oraz prowadzący rodzinne domy dziecka traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej.

Zapewniają dziecku dostęp do przysługujących mu świadczeń zdrowotnych, kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych, a także zapewniają rozwój zainteresowań i uzdolnień. Zaspokajają dziecku jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne. Rodzice zastępczy mają za zadanie zagwarantowanie dziecku ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w jego prywatne życie, umożliwianie swoim podopiecznym kontaktu z rodzicami biologicznymi i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowił inaczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do osiągnięcia pełnoletności, a następnie w przypadku podjęcia dalszego kształcenia może przebywać w dotychczasowej formie pieczy do ukończenia 25 roku życia.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zobowiązana jest zapewnić dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych. Zadaniem placówki jest realizowanie

przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku, podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, a także umożliwianie kontaktu dziecka z rodzicami i osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowił inaczej. Placówka zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmuje podopiecznego działaniami terapeutycznymi, zapewnia mu korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych. Zaspokojenie wyżej wymienionych potrzeb placówka realizuje na poziomie obowiązującego standardu opieki i wychowania.

Skierowanie dziecka pozbawionego opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo - wychowawczej, następuje w przypadku gdy brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. W placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego – terapeutycznego umieszcza się dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Można w niej umieścić również dziecko poniżej 10 roku życia ale tylko w przypadku, gdy w placówce umieszczona jest jego matka lub ojciec, przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Pobyt dziecka w placówce winien mieć charakter przejściowy do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej albo ustanowienia dla niego rodziny zastępczej lub adopcyjnej. Wychowanek umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej może w niej przebywać do uzyskania pełnoletności, a po jej ukończeniu, na zasadach dotychczasowych, do czasu zakończenia szkoły, w której rozpoczął naukę przed osiągnięciem pełnoletności.

III. 1. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Dziecku pozostawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Stanowiąc bliskie dziecku środowisko, pozwala nawiązać nowe, a czasem jedyne więzi emocjonalne, a tym samym zapobiec negatywnym dla rozwoju dziecka skutkom sieroctwa. Zadaniem rodzinnej pieczy zastępczej jest stworzenie dziecku stabilnego środowiska zapewniającego właściwe wychowanie i opiekę do czasu powrotu dziecka do rodziny biologicznej, bądź do momentu przysposobienia lub usamodzielnienia się. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno przede wszystkim zapewniać dziecku możliwości zaspokajania potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych w sytuacji gdy rodzina naturalna nie jest w stanie tych potrzeb zaspokoić. Piecza zastępcza powinna: przygotować dziecko do odpowiedzialnego i samodzielnego życia oraz

pokonywania trudności życiowych; wpajać prawidłowe normy funkcjonowania w społeczeństwie; podtrzymywać kontakty z rodziną i rówieśnikami. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej powinni mieć świadomość czasowości opieki nad dzieckiem oraz brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziną zastępczą może zostać małżeństwo lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Osoby, które pełnią funkcję rodziny zastępczej powinny dawać rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej; mieć pełnię władzy rodzicielskiej; wypełniać obowiązek alimentacyjny (w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego; mieć pełną zdolność do czynności prawnych; być zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim i pozytywną oceną predyspozycji i motywacji sporządzoną przez psychologa. Rodzice zastępczy powinni zapewnić dziecku odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:

- a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
- b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
- c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

Rodziny spokrewnione - opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka, będący wstępnym (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwem.

Rodziny niezawodowe - tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też niespokrewnione z dziećmi.

Rodziny zawodowe (w tym rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne) tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinne domy dziecka – tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka zgodnie z obowiązującymi przepisami, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- a) 899zł. miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- b) 1.361 zł. miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Ponadto, rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje także wynagrodzenie.

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek mogą być wspierane przez rodziny pomocowe, które sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego nie sprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 r.ż. do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowaniu dzieci zwany „dodatkiem wychowawczym”. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu RDD na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 274 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. W celu nakreślenia kierunku działań mających na celu rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021 - 2022 poniżej dokonano analizy obszaru rodzinnej pieczy zastępczej.

W powiecie nidzickim w latach 2020 – 2022 ogólna liczba rodzin zastępczych kształtowała się na podobnym poziomie. W 2021 r. funkcjonowało 34 rodziny zastępcze i 4 rodzinne domy dziecka, w 2022 r., 36 rodzin zastępczych i 3 rodzinne domy dziecka.. Najliczniejszą grupę wśród wszystkich rodzin zastępczych stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione. W perspektywie omawianych dwóch lat liczba tych rodzin kształtowała się na zbliżonym poziomie i wynosiła w 2021 r. – 18, w 2022 r. – 19 rodzin. Kolejną grupę pod względem liczebności stanowiły rodziny zastępcze niezawodowe, których liczba w latach 2021-2022 nieznacznie spadła (w roku 2021 funkcjonowało 15 rodzin niezawodowych, a w

2022 r. - 16). W omawianym okresie funkcjonowała 1 rodzina zastępcza zawodowa i 4 rodzinne domy dziecka.

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w 2021r. wynosiła ogółem 105(w tym dzieci przebywające na terenie innych powiatów), w roku kolejnym wzrosła do 110 dzieci (w tym dzieci umieszczone w innych powiatach).

Tabela

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych/rodzinnych domach dziecka w powiecie nidzickim w latach 2021-2022

Typ rodziny zastępczej	2021 rok	2022 rok
	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Rodziny spokrewnione	23	25
Rodziny niezawodowe	25	29
Rodziny zawodowe	6	5
Rodzinne domy dziecka	31	28
OGÓŁEM	85	87

Tabela

Liczba dzieci z powiatu nidzickiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Typ rodziny zastępczej	2021 rok	2022 rok
	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Rodziny spokrewnione	2	2
Rodziny niezawodowe	4	4
Rodziny zawodowe	6	6
Rodzinne domy dziecka	8	9
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	-	2
OGÓŁEM	20	23

Podsumowując powyższe ogólna liczba dzieci w umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej spadła i jak wcześniej zostało wspomniane największą liczbę stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, jednak najwięcej dzieci umieszczonych zostało w rodzinnych domach dziecka i rodzinach zawodowych. Niepokojącym jest fakt, że na terenie powiatu brakuje rodzin

zastępczych niezawodowych, zawodowych, rodzinnych domów dziecka, specjalistycznej rodziny zastępczej dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Istniejące rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące na terenie powiatu nidzickiego stanowią w większości ciocie i wujkowie umieszczonych w nich dzieci, brak jest osób, które mogłyby zostać przekształcone w rodziny zastępcze zawodowe lub rodzinne domy dziecka.

Jednakże mimo braku kandydatów i rodzin zastępczych wydawane postanowienia sądowe dotyczące umieszczania małoletnich w pieczy zastępczej zostają wykonane.

W ciągu 2021r. w oparciu o Postanowienia Sądu utworzono 3 spokrewnione rodziny zastępcze dla 4 dzieci, 2 niezawodowe rodziny dla 3 dzieci. W 2021 r. żadne dziecko z powiatu nidzickiego nie zostało umieszczone na terenie innych powiatów. Ponadto 7 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej ukończyło 18 r.ż. z czego 5 pozostało w 3 rodzinach a 2 opuściło rodziny i usamodzielniało się. Rozwiązanych zostało 4 rodziny zastępcze, w których przebywało 6 dzieci oraz na wniosek prowadzącej rodzinny dom dziecka rozwiązany został rodzinny dom dziecka w którym przebywało 6 dzieci. Ponadto 2 dzieci powróciło do rodziców biologicznych.

Natomiast w 2022r. utworzone zostały 3 spokrewnione rodziny zastępcze dla 5 dzieci, 4 dzieci zostało umieszczonych w 2 rodzinach zastępczych niezawodowych i 6 dzieci z powiatu strzeleckiego zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej niezawodowej funkcjonującej na terenie powiatu nidzickiego. Ponadto 3 dzieci z naszego powiatu zostało umieszczonych na terenie powiatu olsztyńskiego. W roku 2022, 18 r.ż. osiągnęło 4 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, z czego 2 osoby pozostały w rodzinach a 2 wychowanków opuściło rodziny i usamodzielniało się. Ponadto 1 wychowanek przebywający w rodzinnej pieczy zastępczej opuścił rodzinę i rozpoczął proces usamodzielniania się.

Ponadto w 2022r. 2 dzieci zostało przysposobionych, 3 dzieci wróciło do rodziców biologicznych. Rozwiązanych zostało 4 rodziny zastępcze.

III.2. INTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z podziałem wskazanym w art. 34 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej dzielą się na:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia, oddziaływań terapeutycznych. Ponadto, równie ważnym zadaniem jest realizowanie planu pomocy dziecku oraz umożliwianie dziecku kontaktu z jego rodzicami i innymi osobami bliskimi, a także podejmowanie wszelkich możliwych działań w celu powrotu do rodziny. Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć bowiem charakter przejściowy - do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W realizacji powyższego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy współpracuje z sądem, kuratorami, innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej przez osoby, które zajmują się pracą w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. W pierwszej kolejności, kiedy wystąpi konieczność zapewnienia opieki całodobowej, rozważana jest możliwość umieszczenia dziecka w rodzinnej formie opieki zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy nie jest to możliwe, małoletni zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Podstawą do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu rodzinnego. Dziecko może być przyjęte do placówki opiekuńczo - wychowawczej również na wniosek rodzica, opiekuna prawnego bądź na prośbę samego dziecka. Zgodnie z art. 180 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym powiatu jest zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w myśl art. 93 ustawy, prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Na terenie powiatu nie funkcjonują placówki opiekuńczo-wychowawczych, dlatego dzieci z naszego powiatu, które na podstawie Postanowienia Sądu są kierowane do placówek, umieszczane są na terenie innych powiatów.

W 2021r. umieszczonych zostało 3 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 2 dzieci opuściło pieczę zastępczą instytucjonalną z powodu powrotu do rodziców biologicznych. W trakcie trwania roku 2021 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 14 dzieci z terenu powiatu nidzickiego.

III.3. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Osoba usamodzielniana, to osoba opuszczająca po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Przez osobę usamodzielnianą rozumie się także osobę, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka w okresie sześciu miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

W momencie osiągnięcia przez wychowanka pełnoletności, może on pozostać w dotychczasowym systemie pieczy zastępczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli:

a) uczy się:

- w szkole,
- w zakładzie kształcenia nauczycieli,
- w uczelni, -u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego;

b) legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i uczy się:

- w szkole,
- w zakładzie kształcenia nauczycieli,
- w uczelni,
- na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z IPU,
- u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Osoby usamodzielniane mogą skorzystać z pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia, zapewnia się im również pomoc prawną i psychologiczną. Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej trzech lat w przypadku osoby opuszczającej rodzinę spokrewnioną oraz roku w przypadku osoby opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub placówkę opiekuńczo terapeutyczną. Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie udzielana jest na wniosek osoby usamodzielnianej. Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej. Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie oraz o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub w uzyskaniu zatrudnienia składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej. W przypadku cudzoziemców wniosek składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej. Przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie lub na zagospodarowanie można odmówić w przypadku, gdy:

- 1) istnieje uzasadnione przypuszczenie, że pomoc zostanie wykorzystana niezgodnie z celem, na jaki zostanie przyznana;
- 2) osoba usamodzielniana przed osiągnięciem pełnoletności opuściła samowolnie pieczę zastępczą;
- 3) osoba usamodzielniana porzuciła naukę umożliwiającą jej przygotowanie zawodowe i nie podejmuje zatrudnienia;
- 4) stosunek pracy z osobą usamodzielnianą został rozwiązany bez wypowiedzenia z winy pracownika;
- 5) osoba usamodzielniana bez uzasadnionej przyczyny uchyla się od podjęcia proponowanego jej zatrudnienia;

6) osoba usamodzielniana została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

- 1) zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia;
- 2) sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Program określa:

- 1) zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia;
- 2) sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia. Zmiany w indywidualnym programie usamodzielnienia może dokonać osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia w przypadku zmiany sytuacji życiowej tej osoby. Zmiany programu wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie dokonują oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Wysokość pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 681zł. miesięcznie.

Pomoc na usamodzielnienie, w przypadku wychowanka opuszczającego rodzinę zastępczą spokrewnioną - nie mniej niż 4.486 zł. Wysokość świadczenia w przypadku wychowanków opuszczających rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą wynosi:

1. w przypadku pobytu w pieczy zastępczej poniżej 2 lat, jednak nie krócej niż 1 rok - w wysokości nie mniejszej niż 2.244 zł.
2. w przypadku pobytu w pieczy zastępczej od 2 do 3 lat - w wysokości nie mniejszej niż 4.486 zł.
3. W przypadku pobytu w pieczy zastępczej powyżej 3 lat - w wysokości nie mniejszej niż 8.968zł.

Pomoc na zagospodarowanie wypłacana jest jednorazowo, w wysokości nie mniejszej niż 2.039 zł. (osoba posiadająca orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, otrzyma pomoc w wysokości nie mniejszej niż 4.077 zł.).

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w ewidencji figurowało 5 wychowanków kontynuujących naukę po opuszczeniu rodzinnej pieczy zastępczej oraz 5 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast w 2022r. kontynuowało naukę 2 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz 5 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

IV. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2021 – 2023

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustalając limit rodzin zastępczych zawodowych nie chodzi o ustalenie wszystkich rodzin zastępczych zawodowych w danym roku, ale tylko tych rodzin zastępczych zawodowych, które powstaną na skutek zawarcia umowy z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki wskazane w art. 54 ust. 1 i 2 ustawy. Określając niniejszy limit dokonano analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie nidzickim. Zasięgnięto informacji z gmin na temat liczby rodzin zagrożonych odebraniem dzieci. Wzięto pod uwagę przede wszystkim dobro dzieci pozbawionych opieki rodziców własnych, tak aby limit dostosować do potrzeb zapewnienia im profesjonalnej opieki, jak również do możliwości finansowych powiatu.

Tabela

Limit zawodowych rodzin zastępczych w powiecie bytowskim na lata 2021– 2023.

Rok	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych
2023	1
2024	2
2025	2

V. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2023 – 2025

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025 pozostaje dalszy rozwój systemu pieczy zastępczej w powiecie nidzickim z ukierunkowaniem na formy rodzinne.

Cele strategiczne i operacyjne, wskaźniki realizacji oraz zakładane rezultaty Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025 przedstawiają poniższe tabele.

CEL OPERACYJNY 1. TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA NOWYCH RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ (RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE, ZAWODOWE, RODZINNE DOMY DZIECKA) DAJĄCYCH SZANSĘ NA HARMONIJNY ROZWÓJ I PRZYSZŁĄ SAMODZIELNOŚĆ ŻYCIOWĄ WYCHOWANKÓW			
ZADANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1.Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej	- Liczba i rodzaj przeprowadzonych działań informacyjno-promocyjnych.	Lata 2023-2025	PCPR
2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych, do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	- Liczba pozyskanych kandydatów na rodziców zastępczych i do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;	Lata 2023-2025	PCPR

3. Prowadzenie kwalifikacji oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, do prowadzenia RDD i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	- liczba utworzonych/przekształconych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i RDDz - Liczba osób, które otrzymały pozytywną kwalifikację do szkolenia; - liczba przeprowadzonych szkoleń; - liczba osób, które uzyskały świadectwo ukończenia szkolenia; - liczba osób, które uzyskały zaświadczenie kwalifikacyjne	Lata 2023-2025	PCPR
---	--	----------------	------

CEL OPERACYJNY 2. WSPIERANIE ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU RODZINNEJ PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ, PRZECIWDZIAŁANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM ORAZ WYPALENIU ZAWODOWEMU OPIEKUNÓW ZASTĘPCZYCH ZADANIE WSKAŹNIK REALIZACJI TERMIN REALIZACJI INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE

ZADANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnych form opieki zastępczej	- Ilość zorganizowanych spotkań; - liczba osób korzystających z zajęć organizowanych w ramach grupy wsparcia.	Lata 2023-2025	PCPR
2. Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, w oparciu o zgłoszone potrzeby rodzin bądź potrzeby zauważone przez pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej	- Ilość przeprowadzonych szkoleń; - liczba osób uczestniczących w szkoleniach.	Lata 2023-2025	PCPR
3. Udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym RDD specjalistycznego wsparcia w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz terapeutycznego.	- Liczba rodzin objętych specjalistycznym wsparciem; - liczba zatrudnionych specjalistów.	Lata 2023-2025	PCPR
4. Integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej, m.in. poprzez organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych	- Ilość i rodzaj zorganizowanych spotkań integracyjnych i okolicznościowych.	Lata 2023-2025	PCPR
5. Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych	- Liczba rodzin zastępczych i RDDz, które skorzystały ze	Lata 2023-2025	PCPR

domów dziecka poprzez rodziny pomocowe.	wsparcia rodzin pomocowych - liczba rodzin pomocowych - liczba dzieci umieszczonych w rodzinach pomocowych - Liczba rodzin zastępczych i RDDz, które skorzystały ze wsparcia osoby do pomocy - liczba przepracowanych godzin przez osoby do pomocy	Lata 2023-2025	PCPR
6. Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich			
7. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz RDD opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	- Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Lata 2023-2025	PCPR
8. Doskonalenie zawodowe kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej.	- Liczba pracowników PCPR pracujących w obszarze pieczy zastępczej i biorących udział w szkoleniach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	Lata 2023-2025	PCPR
9. Realizacja programów/projektów realizowanych na rzecz pieczy zastępczej.	- liczba realizowanych projektów	Lata 2023-2025	PCPR, NGO
CEL OPERACYJNY 3. ZWIĘKSZENIE SZANS DZIECI NA POWRÓT DO ŚRODOWISKA RODZINNEGO			
ZADANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1. Prowadzenie działań ukierunkowanych na powrót dziecka do rodziny biologicznej.	- Liczba ocen sytuacji dziecka dokonanych z udziałem asystenta rodziny; - liczba planów pomocy dziecku skonstruowanych we współpracy z asystentem rodziny; - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; - liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, pomocy prawnej, grup wsparcia i grup samopomocowych	Lata 2023-2025	PCPR, OPS
2. Umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznym.	- Liczba dzieci, które utrzymują kontakt z rodzinami biologicznymi - liczba dzieci, które są urlopowane do rodziców biologicznych	Lata 2023-2025	PCPR, OPS

3. Działania ukierunkowane na uregulowanie sytuacji prawnej wychowanków umieszczonych w pieczy zastępczej.	- Liczba wychowanków posiadających uregulowaną sytuację prawną - liczba złożonych wniosków do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	Lata 2023-2025	PCPR
4. Wzmocnienie współpracy i wymiana informacji międzyinstytucjonalnej na rzecz dziecka i rodziny.	- Liczba spotkań dotyczących omówienia sytuacji dziecka i rodziny - liczba informacji uzyskanych o rodzinie biologicznej	Lata 2023-2025	Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny
CEL OPERACYJNY 4. WSPARCIE USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ – POPRAWA ICH SYTUACJI ŻYCIOWEJ I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM			
ZADANIE	WSKAŹNIK REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1. Pomoc w opracowaniu i modyfikowaniu programów usamodzielnienia oraz wspieranie w ich realizacji.	- Ilość opracowanych i realizowanych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia i ich modyfikacji; - liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia.	Lata 2023-2025	PCPR
2. Pomoc osobom usamodzielnianym w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	- Ilość złożonych wniosków o przydzielenie mieszkania z zasobów gminy; - ilość złożonych wniosków o zamieszkanie w mieszkaniu chronionym.	Lata 2023-2025	PCPR, JST
3. Udzielenie pomocy pieniężnej i rzeczowej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie.	- Liczba osób, którym udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego	Lata 2023-2025	PCPR
4. Nabywanie lub podnoszenie przez usamodzielnianych kwalifikacji zawodowych, kompetencji społecznych i edukacyjnych.	- liczba wychowanków, którzy uczestniczyli w kursach, szkoleniach, warsztatach mających na celu nabycie lub podniesienie ich kompetencji i wiedzy	Lata 2023-2025	PCPR
5. Zapewnienie osobom usamodzielniającym się poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna, psychologiczna, doradztwo zawodowe).	- Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym	Lata 2023-2025	PCPR

6. Realizacja projektów/programów na rzecz osób usamodzielnianych.	- Liczba realizowanych projektów/programów	Lata 2023-2025	PCPR
--	--	----------------	------

Zakłada się osiągnięcie zaplanowanych celów poprzez realizację wszystkich przedstawionych w Programie zadań. W trakcie realizacji Programu możliwe jest napotkanie utrudnień i zagrożeń niezależnych od realizatorów. Wśród największych zagrożeń, mogących mieć negatywny wpływ na realizację działań ujętych w Programie wskazać należy:

1. Zbyt małą ilość kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych lub do prowadzenia rodzinnych domów dziecka.
2. Brak osób gotowych do przyjęcia do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków.
3. Brak współpracy ze strony rodziców naturalnych w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
4. Utrudnianie lub uniemożliwianie przez rodziców biologicznych procesu przysposobienia dziecka.
5. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka.
6. Niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej.
7. Nierealizowanie przez usamodzielniających się wychowanków zastępczych form opieki Indywidualnych Programów Usamodzielniania.
8. Niewystarczające zatrudnienie specjalistów a przede wszystkim psychologa do pracy z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025 będą środki finansowe:

- z budżetu powiatu nidzickiego,

- z budżetu państwa w ramach dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej,
  - z budżetu państwa w ramach dotacji celowych na dofinansowanie zadań z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
  - z budżetów samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
  - z budżetów innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków poniesionych na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu bytowskiego,
  - z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane z programów, głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

VII. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin, w tym w szczególności do:

- kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych lub rodzinnych domów dziecka,
- rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia,
- rodzin pomocowych, sprawujących czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców,
- pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem niniejszego Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy przy współpracy:

1. Starostwa Powiatowego w Nidzicy
2. Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Nidzickiego
3. Sądu Rejonowego w Nidzicy;
4. Rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. Placówek opiekuńczo – wychowawczych;
6. Powiatowego Ośrodka Rozwoju Edukacji w Nidzicy;
7. Policji;
8. Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego;
9. Służby zdrowia;
10. Placówek oświatowych.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy jako koordynator Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025 w Powiecie Nidzickim zobligowane jest prowadzenia monitoringu jego realizacji. Program Rozwoju Pieczy Zastępczej będzie poddawany systematycznej ocenie pod kątem stopnia wdrażania poszczególnych celów i zadań na podstawie analizy wskaźników ich realizacji oraz w zakresie skuteczności, efektywności i trafności tych celów, ich zadań poprzez ocenę zgodności zakładanych i osiągniętych rezultatów. Ewaluacja i monitoring prowadzony będzie w formie sprawozdania z realizacji Programu, które stanowić będzie integralną część w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej, które jest corocznie przedkładane Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu. Ponadto sporządzane są sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a następnie przekazywane właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS.

Program ma charakter otwarty i może podlegać ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej. Analiza ilościowa i jakościowa powyższych wskaźników umożliwi po zakończeniu okresu realizacji Programu przyjętego na lata 2021 - 2023, dokonanie analizy porównawczej

efektów działań podjętych w kolejnych etapach sprawozdawczości, co stanowić będzie podstawę do dokonania oceny efektywności i stopnia realizacji przyjętych celów.

X. ZAKOŃCZENIE

Przedstawiony „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Nidzickim na lata 2023-2025” został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze. Obecne rozwiązania ustawowe kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych form opieki oraz kompleksową pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do domu.

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w powiecie nidzickim. Niniejszy Program przedstawia konieczność tworzenia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. W naszych działaniach na rzecz rodzicielstwa zastępczego szczególny nacisk zostanie położony na:

- promowanie zastępczych form opieki rodzinnej
- pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia w ich funkcjonowaniu – rozwój współpracy z lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Ponadto istnieje konieczność, by w zintegrowanym systemie opieki nad dzieckiem i rodziną uwzględnić działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu pieczy zastępczej. Oczekiwanym efektem powinno być nabywanie przez młodych ludzi umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych życiowo sytuacjach, poprawnego wypełniania ról w dorosłym życiu oraz ich usamodzielnienie ekonomiczne. Ważną kwestią jest również wspieranie osób usamodzielnianych w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym, do czasu nabycia umiejętności prowadzenia samodzielnego życia i pozyskiwania własnego lokalu mieszkalnego.

Osiągnięcie powyższych rezultatów możliwe będzie dzięki m.in. realizacji projektu w ramach programu: Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur pt. „Piecza zastępcza w Powiatach Olsztyńskim i Nidzickim. PROFESJA Z MISJĄ”.

W ramach projektu podejmowane będą działania w zakresie takich zadań jak: wsparcie specjalistyczne opiekunów zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych, szkolenia dla kadry działającej w obszarze systemu pieczy zastępczej, szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkolenia dla funkcjonujących już rodzinnych zastępczych, kampania rodzicielstwa zastępczego, wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, wsparcie edukacji pieczy zastępczej, zakup samochodu na potrzeby PCPR, wyposażenie sali szkoleniowo – specjalistycznej. W/w projekt realizowany będzie w latach 2024 – 2028.

Pomyślne zakończenie wszystkich zaplanowanych założeń programu pozwoli nie tylko na zapewnienie dzieciom opieki całodobowej i wychowania w przypadku zaistnienia konieczności odebrania dziecka rodzicom, ale przede wszystkim otworzy możliwość pomocy dziecku pozostającemu nadal w swoim naturalnym środowisku rodzinnym. Profesjonalne wsparcie rodzin w sprawowaniu ich podstawowych funkcji, działania profilaktyczne i pomocowe wobec rodzin, stanowią szansę na ich prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i samodzielne sprawowanie opieki nad dziećmi.